

Opråb til ny regering: Gør Danmark til drivkraft i en global plan for fossil udfasning

Danmarks – og resten af verdens – afhængighed af olie er med Iran-krigen endnu engang blevet udstillet. Vi har tidligere været med i første række for at skrotte den fossile energi til fordel for den bæredygtige. Det skal vi være igen – og det kan passende være blandt den kommende klimaministers første opgaver.

Over 50 lande – herunder Danmark – samles i Santa Marta i Colombia denne uge til den første [internationale konference](#) nogensinde om udfasning af fossile brændsler. Mens mange lande aktuelt søger kortsigtede og reaktive løsninger på den igangværende oliekrise, mødes denne kreds i stedet for at finde langsigtede svar på, hvordan vi bryder vores afhængighed af fossile brændsler. At så bred en kreds af progressive lande deltager, understreger både problemets alvor og det voksende momentum for en global plan for udfasning.

Konferencen finder sted midt i endnu en energikrise, som tydeligt viser, hvor sårbare vi stadig er over for vores afhængighed af fossile brændsler. Mens det er blevet dyrere for danskere at tanke bilen og der er udsigt til aflyste fly op til sommerferien, er konsekvenserne langt mere alvorlige i det globale syd.

I lande som [Pakistan](#), [Bangladesh](#) og [Sri Lanka](#) har de bratte afbrydelser i oliehandlen ført til omfattende strømafbrydelser, nedlukninger af skoler og hospitaler og stigende energipriser, som gør det svært for mange familier at dække helt basale energibehov – med usikre levevilkår til følge.

Danmark kan ikke både gå forrest og trække i bremsen

Danmark har længe haft en stærk stemme i international klimapolitik – ikke mindst når det gælder fossil udfasning. Vi har været med til at sætte retning globalt, blandt andet gennem Beyond Oil and Gas Alliance, som er en international koalition af regeringer, stiftet af Danmark og Costa Rica, der arbejder for en kontrolleret udfasning af olie- og gasproduktion, og ved COP28, hvor verden for første gang blev enig om at omstille sig væk fra fossile brændsler.

Men samtidig fortsætter vi med at udvinde olie og gas, og så sent som i januar foreslog den daværende klimaminister endda at forlænge danske licenser i Nordsøen. Det hænger ikke sammen, at både vil sætte turbo på den fossile udfasning for derefter at bremse den.

Presset for fossil udfasning kommer ikke alene fra internationale aftaler, men fra borgere verden over, der mærker konsekvenserne i deres hverdag, og som ikke ønsker, at deres

børns fremtid skal være bundet til fossile brændsler og deres grupvækkende konsekvenser.

En ny [global undersøgelse](#) viser, at 72 procent af verdens befolkning støtter en hurtig udfasning af fossile brændsler.

Danmark er til stede ved konferencen i Santa Marta, men deltager desværre ikke på ministerniveau som følge af de igangværende regeringsforhandlinger. Det efterlader et tomrum på et tidspunkt, hvor der ellers er brug for tydeligt politisk lederskab. Netop derfor er det afgørende, at en ny klimaminister hurtigt følger op på konferencens resultater og sikrer, at Danmark igen indtager en aktiv og ledende rolle internationalt.

På vegne af en række danske civilsamfundsorganisationer anbefaler vi Danmarks næste regering og klimaminister tre prioriteringer:

1. Fremlæg en dansk plan for udfasning af alle fossile brændsler

En ny klimaminister bør starte med det mest oplagte og hurtigst muligt sikre, at der vedtages en klar og bindende plan for at udfase al olie, gas og kul.

Det betyder stop for nye licenser i Nordsøen, udfasning af fossile subsidier og faste slutdatoer for udfasningen. Planen bør også inkludere et stop for nye offentlige og private investeringer og udlån, der fastholder og udvider den fossile produktion

2. Tag lederskab og saml lande om en fælles plan

I en situation med stigende energipriser og usikker forsyning er der et særligt behov for at samle lande om fælles løsninger. Særligt nu, hvor Danmark ikke er til stede på ministerniveau på selve konferencen, er det afgørende, at en ny klimaminister tager en ekstra aktiv rolle i opfølgningen på konferencens resultater.

Konferencen er nemlig et historisk første skridt mod en fælles, bindende køreplan for udfasning af fossile brændsler. Som tidligere frontløber har Danmark både erfaringen og troværdigheden til at bygge bro, danne alliancer og skabe fremdrift. Det kræver, at en ny klimaminister prioriterer det fra dag ét.

3. Øg finansiering til en retfærdig udfasning

Hvis verden skal lykkes med at udfase fossile brændsler, kræver det, at omstillingen er retfærdig. Lande i det globale syd er ofte dem, der rammes hårdest af både energi- og klimakrisen, samtidigt har de langt færre ressourcer til at gennemføre omstillingen.

Derfor bør en ny minister arbejde for, at rige lande markant og hurtigt øger støtten, så lande i det globale syd kan investere i vedvarende energi og skabe stabile, bæredygtige energisystemer. Det vil både reducere sårbarhed over for energikriser og bidrage til opnåelse af klimamålene.

Støvet havde knap lagt sig efter energikrisen i kølvandet på krigen i Ukraine, før vi igen står i en ny. I en verden, hvor den ene energikrise afløser den anden, hænger ansvarlig økonomisk og sikkerhedspolitik uløseligt sammen med en ansvarlig sammentænkt energi- og klimapolitik, der sikrer, at vi bliver uafhængige af fossile brændsler.

Det er afgørende, at denne krise bruges til at accelerere omstillingen – ikke forsinke den. Derfor er kravet til en ny klimaminister klart: Danmark skal tage ansvar og bidrage aktivt til en global udfasning af fossile brændsler. Ikke senere. Ikke gradvist. Men med det samme.

Christian Fromberg er politisk kampagneleder i Greenpeace, Nicole Pemberton er aktiv i Den Grønne Ungdomsbevægelse, Mads Busck er politisk seniorrådgiver i Oxfam Danmark, Stine Bardeleben Helles er forperson i Klimabevægelsen i Danmark, Helene Gjerding er sekretariatsleder i 92-gruppen, John Nordbo er klimarådgiver i CARE og Luna Pedersen er politisk rådgiver i Globalt Fokus.